

Säätiöselvitys – Työvalmennussäätiö Luotsi

Aluehallitus 15.12.2025 § 462

Valmistelija	hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi
Selostus	<p>Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja Työvalmennussäätiö Luotsi ovat tehneet v. 2024 puitesopimuksen koskien sosiaalihuoltolaissa tarkoitettua sosiaalista kuntoutusta, laissa kehitysvammaisten erityishuollosta ja vammaispalvelulaissa tarkoitettuja työ- ja päivätoimintaa sekä laissa kuntouttavasta työtoiminnasta tarkoitettua kuntouttavaa työtoimintaa. Sopimusehtojen mukaan sopimus on ollut voimassa kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen osalta 31.12.2024 asti ja muiden palvelujen osalta toistaiseksi. Sopimuksen irtisanomisaika on molemmin puolin 12 kuukautta irtisanomista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.</p> <p>Puitesopimuksen piiriin kuuluvien palveluiden osalta on hyvinvointialueella noussut esille tarve tarkastella palveluiden järjestämistapoja ja niiden organisointia vuoden 2026 aikana siten, että mahdolliset muutokset palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin osalta on mahdollista toteuttaa vuoden 2027 alusta. Asiaa on käyty läpi aluehallituksen aamukoulussa 24.11.2025. Lisäksi asiasta on informoitu Luotsi Säätiön toimivaa johtoa sekä Hämeenlinnan kaupunkia ja Hämeenlinna-Vanajan seurakuntaa.</p> <p>Koska Työvalmennussäätiö Luotsin kanssa tehdyn puitesopimuksen irtisanomisaika on pitkä (12 kuukautta irtisanomista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien), tulisi puitesopimus irtisanoa vuoden 2025 aikana. Tällöin edellä mainittu palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin tarkastelu voitaisiin toteuttaa sopimuksen irtisanomisaikana ja mahdolliset muutokset toteuttaa vuodesta 2027 lukien. Palveluiden järjestämistapojen ja organisoinnin tarkastelutyö viedään päätökseen viimeistään maaliskuun 2026 loppuun mennessä.</p> <p>Puitesopimus on oheismateriaalina. (JS)</p>
Toimivallan peruste	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10 §
Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys	Aluehallitus päättää, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Työvalmennussäätiö Luotsin välinen puitesopimus irtisanoaan.
Päätös	Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Lauri Jormanainen poistui kokouksesta esteellisenä tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Oikaisuvaatimus

Aluehallitus 20.04.2026
5330/00.01.00/2026

Valmistelija

toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola(at)omahame.fi, controller Mirella Bitter, puh., mirella.bitter(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Tanja Kannonmaa, puh., tanja.kannonmaa(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja Jaana Paasikangas, puh. 050 569 4937, jaana.paasikangas(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja Johanna Pulkkinen, puh., johanna.pulkkinen(at)omahame.fi, palvelupäällikkö Tarleena Rantanen, puh. , tarleena.rantanen(at)omahame.fi, hallintojuristi Kari Suokas, puh. 050 464 0336, kari.suokas(at)omahame.fi, hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Työvalmennussäätiö Luotsi on osa Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konsernia. Säätiö on hyvinvointialueen määräysvallassa oleva tytäryhteisö, jonka toiminta on vahvasti riippuvainen hyvinvointialueen asiakasohjauksesta. Säätiöllä ei ole merkittävää kiinteistöomaisuutta, ja sen toiminta liittyy ensisijaisesti palvelutuotantoon. Tämän vuoksi tarkastelun keskiössä on palvelutuotannon organisatorinen järjestämistapa.

Selvitystyössä on tarkasteltu konsernin sisäisten organisaatorakenteiden toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Arvioinnin lähtökohtana on ollut, miten hyvinvointialueen palvelurakenteet muodostavat toimivan, vaikuttavan ja taloudellisesti hallitun kokonaisuuden sekä miten ne tukevat hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteutumista.

Selvityksessä on tarkasteltu kolmea vaihtoehtoista mallia järjestää vammaisten työtoiminnan ja päivätoiminnan (Lammi), mielenterveyskuntoutujien työtoiminnan ja työllistymistä tukevan toiminnan sekä kuntouttavan työtoiminnan palvelut vuoden 2026 jälkeen. Vertailussa on ollut kolme vaihtoehtoa:

VE1: Toiminta jatkuu nykyisen järjestämismallin mukaisesti (ns. 0-vaihtoehto)

VE2: Luotsi-säätiön toiminta siirtyy hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi

VE3: Hyvinvointialueen palvelutuotanto siirretään Luotsin toiminnaksi

Vaihtoehdossa VE1 ja VE3 edellytyksenä on, että säätiö täyttää in-house-asemaan liittyvät vaatimukset suhteessa hyvinvointialueeseen.

Arvio vaihtoehtoista

Nykyinen järjestämismalli (VE1) sisältää useita toimivia elementtejä. Luotsi on onnistunut tarjoamaan matalan kynnyksen palveluja, joissa asiakkaat ovat kokeneet saavansa tukea arjessaan ja työtoiminnassa. Säätiön henkilöstön osaaminen ja kokemus ovat keskeisiä vahvuuksia.

Nykyinen malli sisältää kuitenkin rakenteellisia haasteita. Palvelujen järjestämisvastuu ja tuotanto ovat erillään, mikä on rajoittanut hyvinvointialueen ohjausmahdollisuuksia ja hidastanut palvelujen kehittämistä. Palvelujen sisältö, toteutustavat ja palvelupolkujen tavoitteellisuus eivät kaikilta osin ole vastanneet hyvinvointialueen linjauksia, erityisesti mielenterveyskuntoutujien palveluissa. Tämä korostaa tarvetta vahvistaa yhtenäisiä toimintamalleja, tavoitteellisuutta ja systemaattista seurantaa.

Vaihtoehto VE2, jossa toiminta siirtyy hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi, vastaa selvästi tunnistettuihin kehittämistarpeisiin parhaiten. Kun palvelutuotanto ja järjestämisvastuu ovat saman organisaation sisällä, palveluja voidaan ohjata yhtenäisillä periaatteilla, palvelukuvauksilla ja henkilöstömitoituksilla. Tämä parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja mahdollistaa palveluketjujen paremman yhteensovittamisen osaksi hyvinvointialueen kokonaisuutta. Samalla hyvinvointialueen kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin paranee, koska muutokset voidaan toteuttaa ilman erillisiä sopimus- tai kilpailutusprosesseja.

Vaihtoehto VE3 merkitsisi hyvinvointialueen oman toiminnan siirtämistä säätiölle ja säätiön toiminnan merkittävää laajentamista. Tämä lisäisi riippuvuutta yhdestä palveluntuottajasta, kasvattaisi sopimusohjauksen tarvetta ja muuttaisi kustannusrakennetta ostopalvelupainotteisemmaksi. Vaihtoehto ei vaikuta olevan strategisesti tarkoituksenmukainen ratkaisu hyvinvointialueen tavoitteiden näkökulmasta.

Selvityksessä on tarkasteltu myös yhtiöittämisen ja kilpailuttamisen mahdollisuuksia. Yhtiöittämiseen liittyy samoja ohjaus- ja sopimusriskejä kuin vaihtoehdossa VE3. Kilpailuttamisen osalta markkinoilla ei ole riittävästi toimijoita vastaamaan palvelutarpeeseen, ja lainsäädäntö rajoittaa palvelujen tuottamista yhtiömuotoisesti nykyisen kaltaisena kokonaisuutena.

Johtopäätös

Edellä esitetyn perusteella vaihtoehto VE2 on hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden mukainen ja kokonaisuutena selvästi tarkoituksenmukaisin ratkaisu. Se vahvistaa palvelujen yhdenvertaisuutta, parantaa ohjattavuutta ja tukee palvelujen vaikuttavuutta. Samalla se mahdollistaa säätiön kertyneen osaamisen ja henkilöstön hyödyntämisen osana hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa. Vaihtoehto VE2 voidaan arvioida käytännössä toteuttamiskelpoiseksi päälinjaksi, mikäli jatkovalmistelussa ei ilmene olennaisia esteitä.

Jatkovalmistelu

Jatkovalmistelussa on selvitettävä palvelutuotannon siirtämiseen liittyvät henkilöstövaikutukset, sopimus- ja vastuuvaikutukset, toimitilajärjestelyt sekä Luotsi Kehitys Oy:n asema.

Toimeenpanon keskeisin riski liittyy toiminnan hallittuun integrointiin hyvinvointialueen organisaatioon. Toimeenpanolle laaditaan vaiheistettu suunnitelma, jossa varmistetaan palvelujen jatkuvuus siirtymävaiheessa.

Lopullinen päätös palvelutuotannon siirtämisestä tuodaan aluehallituksen päätettäväksi erikseen valmistelun valmistuttua.

Liitteenä on raportti Säätiöselvitys – Työvalmennussäätiö Luotsi. (JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 35 § ja 10.5 § 33 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää, että

1. työvalmennussäätiö Luotsin palvelutuotannon järjestämisessä siirrytään vaihtoehdon VE2 mukaiseen ratkaisuun, jossa palvelutuotanto siirtyy hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi;
2. tavoitteena on palvelutuotannon siirtyminen hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi 1.1.2027 alkaen;
3. lopullinen toimeenpanopäätös tuodaan aluehallituksen päätettäväksi valmistelun jälkeen.

Päätös

Täytäntöönpano

asiaote/Työvalmennussäätiö Luotsi, Hämeenlinnan kaupunki, Hämeenlinna-Vanajan seurakunta
päätosote/toimialajohtaja Jussi Savola, controller Mirella Bitter, palvelupäällikkö Tanja Kannonmaa, tulosaluejohtaja Jaana Paasikangas, palvelupäällikkö Tarleena Rantanen, hallintojuristi Kari Suokas, hallintojohtaja Katja Tommiska,

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus